

Н.Д. Дика
кандидат педагогічних наук, ст. викладач кафедри
змісту і методики початкового навчання,
Криворізького державного педагогічного університету,
м. Кривий Ріг
fasollka@i.ua

РОЛЬ НАСТУПНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПРЕДМЕТНОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Сучасну модель математичної освіти майбутнього вчителя початкової школи задекларовано в таких нормативних документах: навчальний план підготовки бакалавра напряму підготовки Початкова освіта та навчальний план підготовки магістра напряму підготовки Початкова освіта. В даних планах позиціонується принцип наступності через такі цикли і навчальні дисципліни: цикл природничо-наукової підготовки – «Математика»; цикл професійної і практичної підготовки – «Методика вивчення математики в початковій школі» (підцикл професійної науково-предметної підготовки), виробнича педагогічна практика в школі (підцикл практичної підготовки); цикл природничо-наукової професійної і практичної підготовки – «Інноваційні підходи у вивченні математики в початковій школі» (підцикл професійної науково-предметної підготовки). Робота з наступності може бути результативною лише в тому випадку, коли у вищому навчальному закладі створена система, в якій узгоджено працюють викладачі з цих дисциплін над формуванням у студентів необхідних для професійної діяльності компетентностей.

Задля забезпечення наступності у навчанні студентів вищої школи доцільно протягом усього курсу навчання дотримуватися єдиної стратегії навчання, узгодженості у використанні методів, прийомів, форм і засобів навчання на міжпредметному рівні. Саме така організація навчально-виховного процесу забезпечує чітке формулювання і досягнення цілей навчання кожного ступеня (цикл підготовки) при взаємодії між ними. Виявлено, що високий освітньо-кваліфікаційний рівень фахівців може забезпечуватися за умов науково обґрунтованого відбору й періодичного коригування змісту навчання з

технологією поетапного відбору навчального матеріалу, з наступною апробацією і систематичним коригуванням унаслідок соціально-економічних змін. Для наступності змісту навчання важливим є дидактичне впорядкування системи наукових знань у навчально-програмній документації, навчально-методичних посібниках з навчальних дисциплін, з урахуванням міжнаукових зв'язків у теорії й педагогічній практиці.

Відповідно до Державного стандарту загальної початкової освіти, вивчення математики в початковій школі передбачає формування в учнів предметної математичної компетентності, що у свою чергу можливе лише за умови формування у майбутнього вчителя початкових класів певних галузево-методичних компетентностей [2].

Відомі методисти Л. Коваль та С. Скворцова виокремили компетенції, які необхідно сформувати у фахівця початкової освіти з галузі «Математика» [3].

У Криворізькому державному педагогічному університеті освоєння математичних дисциплін та методик їх вивчення в початковій школі безперервно забезпечується упродовж 5 років навчання, що забезпечує формування компетенцій, необхідних для вчителя початкової школи.

Дисципліна «Математика» вивчається студентами у 1–4 семестрах (1–2-ий роки навчання). Мета курсу: забезпечити теоретичну підготовку майбутнього вчителя початкових класів на рівні достатньому для розуміння і оволодіння теоретичними основами освітньої галузі «Математика». Математична освіта майбутнього вчителя має концептуальний напрям і спрямована на посилення ролі математики у загальному розвитку молодшого школяра.

Зміст математичної освіти майбутнього вчителя початкових класів має формуватися з урахуванням класичних теоретичних основ математики тенденцій розвитку науки, техніки, технології та культури, сучасного розуміння закономірностей побудови світу і ролі людини в ньому.

Дисципліна «Методика викладання математики в початковій школі» опановується на 6–7 семестрах (3–4-ий роки навчання). Мета курсу: сформувати готовність майбутнього вчителя початкових класів до навчання математики молодших школярів.

Готовність до навчання математики передбачає оволодіння майбутнім вчителем методичною діяльністю, що розглядається як інтегративна якість особистості, сутність якої характеризується методичною, математичною, психологічною і педагогічною компетентністю.

На 8 семестрі навчання, упродовж виробничої педагогічної практики у закладах освіти I ступеня, знання студентів набувають прикладного характеру.

Дисципліна «Інноваційні підходи у вивченні математики в початковій школі» засвоюється студентами за освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр" у 2 семестрі (1-й рік навчання). Мета курсу: забезпечити технологічну підготовку до навчання математики в початковій школі як готовність здійснювати технологічний підхід у навчанні та впроваджувати сучасні навчальні технології.

Таким чином, можна зробити висновок, що зв'язок теоретичної основи математики та методичних аспектів її вивчення є нерозривним. Успішне безперервне оволодіння студентами зазначених дисциплін природничо-математичного циклу, забезпечує реалізацію принципу наступності та формування інтегративної предметної математичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи.

Література

1. Богуш А. Вектор наступності державних стандартів дошкільної і початкової ланок освіти / А. Богуш // Початкова школа. – 2013. – № 3. – С. 1–4.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти // Початкова школа. – 2011. – № 7. – С. 1–18.
3. Коваль Л.В. Методика навчання математики: теорія і практика: Підручник для студентів за спеціальністю 6.010100 „Початкове навчання”, освітньо-кваліфікаційного рівня „бакалавр” [2-ге вид., допов. і переробл.] / Л. В. Коваль, С. О. Скворцова – Харків: ЧП «Принт-Лідер», 2011. – 414 с. – С. 410–412.

Анотація. Дика Наталя Дмитрівна. Роль наступності у формуванні предметної математичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи. Охарактеризовано роль наступності в підготовці майбутнього вчителя початкової школи засобами міждисциплінарних зв'язків при вивченні курсів математичного циклу, а саме «Математика», «Методика викладання математики в початковій школі» та «Інноваційні підходи у вивченні математики в початковій школі».

Ключові слова: наступність, принцип наступності, міжпредметні зв'язки, предметна математична компетентність.

Аннотация. *Дикая Н. Д. Роль преемственности в формировании предметной математической компетентности будущего учителя начальной школы. Охарактеризована роль преемственности в подготовке будущего учителя начальной школы средствами междисциплинарных связей при изучении курсов математического цикла, а именно «Математика», «Методика преподавания математики в начальной школе» и «Инновационные подходы в изучении математики в начальной школе».*

Ключевые слова: *преемственность, принцип преемственности, межпредметные связи, предметная математическая компетентность.*

Annotation. *Dyka Natalia. The role of succession in forming the subject mathematical competence of future teacher of primary school. The role of continuity in the training of future primary school teacher by means of interdisciplinary links in the study of math courses: "Mathematics", "Methods of teaching mathematics in primary school" and "Innovative approaches to the study of mathematics in primary school".*

Key words: *continuity, the principle of continuity, interdisciplinary communication, the subject mathematical competence.*